

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. Nr. 12 engkultur.

Fylke: N. Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Meråker

Emne: Engkultur

Bygdelag: Øvre Stjørdal

Oppskr. av: Carl Løvlimo
F. 9/8 1869

Gard: Gård Løvlimo

(adresse): Nustadfoss, Meråker.
brevhus

G.nr. 35 Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I gamle dage var det dorlikt stell med jordbruket i Meråker.

Sidst i 1880 åra begyndte det å bli en forandring. Før den tid, tror jeg ikke, at det var nogen, som sådde gressfrø her for å få kunstig eng.

1) De stykker på hjemmejordan, som var ryddet blev kaldt eng. Ordet ekre (ekra) blev brukt på forskjellige stykker F. eks. Storekra, Lilh=ekra og forskjellige benævnelser efter beliggenheten på gården.

Dersom det var gress i utkanten av den dyrkede mark blev dette kaldt "Hakkslått".

Det engstykke, som blev gjøslet, blev kaldt "Fraueng" og høiet derav "Frauhøi". På "hakkslått" bleb det "Småhøi". Høiet på første års eng efter åker blev kaldt "Grop=ekerhøi".

Ordet utslått er aldrig brukt i Meråker. I stedet er det "Myrslått" og "Skogsslått". Det blev aldrig brukt stutorv her, kun langorv.

2) I hakkslått blev kvist og lauv raket sammen tidlig om våren og lagt i donger, ved siden av slåtten. ~~Det~~ som blev kastet sammen blev kaldt "Kvestvål" (tyk l) dette arbeide blev kaldt "Engreskning" og for det meste utført av kvinder. Somme brændte "Kvestvål'n" andre lot den råtne sammen. Stener blev fjernet fra eng, men ikke fra "Hakkslått".

3) Da mosen blev tykk i enget, blev det ompløiet til åker og helst tilsådd med Havre. Har ikke hørt, at det er sådd grasfrø her før i 1880 åra.

4) Det blev, tildels, grøftet i våt eng og

myr. Vaining av eng eller åker er ikke brukt

her.

5) Vintergjøsla blev bruk~~et~~ brukt til både åker

og eng. Her kan kanske sætervollene benævnas "Ut=

slåtter"? Der blev sommergjøsla utspret over enget

om høsten, før folk flyttet hjem fra sæta sætra.

Forskjellig slaks gjøssel blev brukt til både åker

og eng. Sau og Gettgjøssel (Småfemøkk") blev helst

til potetgjøding.

Ingen fast regel, for hvor meget gjøssell

skulde brukes til hvert engstykke.

6) Her blev enget, som blev gjøsla med vin=

tergjøssell kaldt "Fraueng" og høiet deraav "Frauhøij".

7) Selv om det, tildels, er bakket terrenng

på en del gårde i Mersåker, er det også sletter og nu=

sene er helst bygget på en slette, derfor falder sva=

ra på 7 bort.

8) De som hadde bakked terrenng kjørte ut gjøsla om

vinteren, måket snøen bort der gjøsla skulde lægges

den blev lagt i store donger, som blev slettet utenpå

for at bevare kraften i gjøsla. På slett mark blev

gjøsla utkjørt på vogn, helst tidlig om våren, da blev

gjøsla lagt i små donger og raket tyover med en rive,

som var gjort til dette bruk og kaldes "Møkkhark".

Sidst i 1880 og utover 1890 åra kom det fabrikerete

gjøsselgjeip (Fraugarla) og da blev det ny fremgangs=

måte både med fraulæssing og spredning. (Møkkrei=ing).

9 og 10) Før fik husdyra "beta" tildels både vår

og høst, men i den senere tid blir det aldrig brukt

og høst, men i den senere tid blir det aldrig brukt

og høst, men i den senere tid blir det aldrig brukt

og høst, men i den senere tid blir det aldrig brukt

11) Den gjøsla, som læg etter "bettinga" blev raket

utover med "Møkkhark". Efterat garler kom i bruk blir

disse brukt til dette og det blir helst gjort tidlig

om våren. Det blev sagt: "Gjøzz "Bret ut rusånn".

12) I Mersåker har, fra gammel tid, sæterdriften

vært i bruk. Hundt sæterhusa var innhæging for slått=

eng, hvorpå sommergjøsla blev utspredd om høsten før

kreaturene blev flyttet hjem. På sætervollene var

